

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

НА ПЕРЕТИНІ МОВИ І ПРАВА

Матеріали
III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 21 лютого 2019 року)

Київ
2019

ЗМІСТ
НАУКОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ
ЧАСТИНА 1

| | |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Михальчук О. І. МОВНА ІНТЕГРАЦІЯ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД І УКРАЇНСЬКІ ПЕРСПЕКТИВИ | 6 |
| Музика М. В. СТАВЛЕННЯ ДО МОВИ В КОНТЕКСТІ ОБГОВОРЕННЯ МОВНИХ ЗАКОНОПРОЕКТІВ..... | 15 |
| Палійчук Е. О. ІНСТИТУЦІЙНИЙ ПЕРЕКЛАД В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ, КОМПЕТЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ | 22 |
| Посмітна В. В. ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР ЗІ ЗМІ..... | 28 |
| Радецька В. Я. СУЧАСНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ УСНОГО МОВЛЕННЯ | 35 |
| Скляр О. О. ІНВЕКТИВНА ЛЕКСИКА: ЮРИДИЧНИЙ І ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТИ | 38 |
| Федорова А. О. TO THE SEMANTIC HISTORY OF THE NOTION “COURT” IN THE GERMANIC LANGUAGES | 41 |
| Шубіна Н. М. ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПОЛЩЕЙСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ..... | 46 |
| Дмитрієв С. М. ПОНЯТТЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ ЗАЯВНИКА У СПРАВАХ ОКРЕМОГО ПРОВАДЖЕННЯ | 49 |
| Копча В. В. ПРАВОВІ ПІДСТАВИ ТА ФУНКЦІЇ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ | 52 |

Дослідження інвективної лексики – це завжди намагання вивести об’єктивне із суб’єктивного, сформулювати загальні закономірності на основі конкретних випадків. Лише через вдосконалення правових механізмів Україна може стати правовою державою у повному розумінні цього слова. Дослідження інвективності – маленький крок на шляху до того, щоб кожен став більш свідомою мовленнєвою особистістю.

Список використаних джерел

1. Баранов А. Н. Лингвистическая экспертиза текста : теория и практика : учеб. пособ. / А. Н. Баранов. – М. : Флинта : Наука, 2007. – 592 с.
2. Про судову експертизу : Закон України. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>.
3. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>.
4. Носова В. Н. Французская инвективная лексика в прагмалингвистическом и коммуникативно-дискурсивном аспектах [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://cheloveknauka.com/v/337963/a/?#?page=1>.

Федорова А. О.,

викладач кафедри англійської філології
та перекладу Інституту філології
Київського університету імені Бориса
Грінченка

TO THE SEMANTIC HISTORY OF THE NOTION “COURT” IN THE GERMANIC LANGUAGES

In this scientific paper we have singled out a proper Germanic term, which designates the notion of court. It is a proper Germanic derivative with the prefix **ga-* from the reflexes of the base of the Proto-Germanic adj. **rehta-* ‘correct, right, exact, straight, direct, regular, real, true’ (see, e. g., 7: 348, 749, and also 3: I, c. 421–422:

P.-Germ. **reht-* ‘straight, direct, right’ < I.-E. **reǵ-* ‘make smth straight, stretch out’)

The transparency of its word-formative structure and the correlation with continuations of **rehta-*, which lies on the surface, give grounds for the conclusion on the relatively late age of this formation. Its limited geography (German, Dutch, Danish, Norwegian and Old English manuscripts) induces us to consider that the previously mentioned fact is true. The latter may also be evidence of an areally restricted word-formative innovation, which affected only part of the Germanic languages, but we should not completely exclude the possibility of using **reht-* in the meaning of ‘court’ (as *‘the right, just, correct act’) already in some of the Proto-Germanic dialects. In any case, even if we accept the potential possibility of the composition of **ga-reht-* as a single lexeme as far back as the Proto-Germanic epoch, still we do not have sufficient evidence to assert that it has the legal terminological semantics in this period, because it obviously arose later, cf. also F. Kluge’s remark upon the appearance of the meaning ‘corresponding to the sense of justice’ first in the Middle-High-German adj. [7: 348, 749], but, on the other hand, cf. the meaning of the Old-High-German lexeme *gerihite*, which is given below.

So, given the fact that the etymological meaning of the productive Proto-Germanic base **rehta-* is restored as ‘true, correct, direct, real’, and also referring to a frequent correlation of such notions as *straight, direct* (as *right*) and *legal, lawful* (cf. Russian. *прав* and *правило* ‘law’) we can surmise the next model of the semantic development:

‘straightened, straight, direct (including also such meanings as right, regular, correct)’ → ‘govern, rule’, ‘to direct, guide’ → ‘to try, judge’

(see also the explanation of the evolution of the “pre-terminological” history of the semantics as ‘make something straight’ → ‘straightened’, ‘right, true, correct’ → ‘govern, rule’, ‘to direct, guide’ in V. V. Levicky’s works; 3: I, c. 421–422).

Now we will present the material illustrating our term:

Old-Hight-German, Middle-Hight-German *geriht* ‘court, court of law, judicial inquiry, legal proceedings, judicature’, ‘judicial decision, court adjudication’ alongside with this Old-Hight-German *giriht* ‘discharge’, ‘deliverance’, ‘retribution’, ‘vengeance’, *girihti* ‘revenge, punishment’, «*got pevile demo chuninge... din gerihte ze tuonne*» ‘Oh God, endow the king with Thy right (law), and the king’s son with Thy righteousness and justice’, **German** *Gericht* ‘court; judicial, trial proceedings, assize’, *ein geistliches Gericht* ‘church (ecclesiastical) court, jurisdiction’, *das Jüngste (Letzte) Gericht* ‘the Day of Judgement’, *über j-n Gericht halten, über j-n zu Gericht sitzen* ‘to try, adjudicate’, *eine Sache vor Gericht bringen* ‘bring a case before the court’, *gerichtlich* ‘judicial, legal’, *gerichtliche Auslegung* ‘judicial construction (interpretation)’, *gerichtliche Macht* ‘judicial authority (power)’, *Gerichtsbarkeit* ‘justice, judicial power’, ‘jurisdiction, cognizance’, *Gerichtswesen* ‘court, court of law, judicial system’, ‘legal system’, *Richter* ‘judge’, *richterlich* ‘judicial, juridical, legal’, *richten* ‘to try, judge, pass judgement’ [6: 4, p. 1, ч. : 3637–3650].

In the “Dictionary of the German Language” by J. & V. Grimm the German lexeme *Gericht* has following meanings: 1) ‘law’, ‘right’, ‘lawfulness, legality, legitimacy’, ‘justice’, ‘judicial power’, ‘privilege’, ‘God’s commandment’; 2) ‘legal adjustment of a difference’, ‘discharge’, ‘redemption’, ‘settlement of a claim’; 3) Middle-High-German ‘governing (running) a state’, ‘government, rule, reign’, ‘supremacy, power, authority’; 4) ‘court (judicial) judgement (sentence, verdict), court decision, writ, findings of the court’, ‘legal proceedings’, ‘compliance with law’, ‘delivery of justice, course of justice, judicature’, ‘judicial practice’; 5) ‘judicial credentials’, ‘judicial law’, ‘justice’, ‘jurisdiction’, ‘judicial authority’; 6) ‘juridical instance’; 7) ‘gathering of court’, ‘sitting of the court, judicial session’; 8) ‘juridical day’, ‘hearing of a case in court’, ‘subpoena, notice to appear’; 9) Middle-High-German ‘a place where a king passes a sentence upon smb., place where a king pronounces a court decision in a legal case’, ‘king’s throne’; 10) ‘a place where a judge is pleading a case’; 11) ‘the territory to where the judicial power extends’; 12) ‘judgeship’; 13) ‘the enforcement of

a writ, execution of a court decision'; 14) 'conscience'; 15) 'Divine justice' [6: 4, p. 1, ч. : 3637–3650].

It's interesting to note that the lexeme *Gericht*, besides the meanings of the judicial terminology, has also the meanings of religious and moral character (the judicial terminology helped the appearance of other meanings), cf., for instance, such meanings of the above mentioned lexeme, as: 'Divine justice', 'God's commandment' and 'conscience', which can be interpreted as 'a trial over yourself, inner voice of a person, which judges herself or himself'.

We can look as well at **Danish**. *ret* 'law; justice', 'ight(fulness), rectitude', (pl. *retter*) 'court', '(administration of) justice', 'law; rule', and also 'straight; upright', 'correct', 'veritable, true; genuine', *rettens pleje* 'legal procedure; legal proceedings', *indstævne for retten* 'to summons, to subpoena', *ad rettens vej* 'in legal form', *thi kendes for ret* 'the court ordered', *retssag* 'legal case', *retsmøde* 'session, sitting of the court', *retsvæsen* 'system of legal proceedings', *retlig* 'juridical, legal', *være retlig forpligtet* 'be bound by law', *retløs* 'deprived of civil rights', *retmæssig* 'legal, lawful' [2: 548–549; 4: 340; 8: 157–158];

Норв. *rett* 'law', 'justice', 'court', 'sitting of the court', 'license', '(administration of) justice', *etter norsk rett* 'according to the Norwegian laws', *sitte i retten* 'be in session, sit in court', *stå til rette* 'stand (in court)', *gjøre rett og skjell* 'to judge in (all) fairness', *røttelig* 'lawful', 'regular, law-governed', 'legal', 'juridical', dial. 'right, correct', *røttergang* 'legal procedure', 'legal proceedings', *rettferdighet* 'justice, equity', 'law, justice, (administration of) justice', 'righteousness', *røttmessig* 'lawful', 'legitimate', 'legal', 'well-founded, (well-)grounded, just, fair', *rettsbehandling* 'cognizance', *rettsbok* 'a book of minutes of the court, records of trial', *rettskjennelse* 'judgement, per curiam opinion, court decision', *rettskraft* 'legality, lawfulness', 'validity, force of the law', *retsmøte* 'sitting of the court' [1: 2, c. 118–120];

Old Engl. *ge-riht* 'what is right', 'a right, due, last office of the church', 'direction', *ge-riht-wīsan* 'justify', *ge-riht-līcan* 'to justify', 'correct', 'direct, rectify', 'reprove' [5: 431432], cf. also

Engl. *right* ‘morally good, justified, or acceptable’, ‘true or correct as a fact’, ‘correct in one’s opinion or judgement’, ‘according to what is correct for a particular situation’, ‘redress or rectify (a wrong or mistaken action)’, ‘restore to a normal or correct state’.

Summing up, we have taken a close look at the semantic history of the notion “court” in the Germanic languages. But only one proper Germanic term was singled out in the article. Our further research will be dedicated to other proper Germanic terms, which designate the notion of court.

References

1. Аракин В. Д. Большой норвежско-русский словарь: в 2 т. Свыше 200 000 слов и сочетаний. Москва : Живой язык, 2000. Т. I–II.
2. Большой датско-русский словарь / сост. Н. И. Крымова, А. Я. Эмзина, А. С. Новакович. Москва : Живой язык, 2000. 896 с.
3. Левицкий В. В. Этимологический словарь германских языков / В. В. Левицкий. – Винница : Нова Книга, 2010. – Т. I. – 616 с.
4. Bostrup L. Dansk-Russisk Ordbog / L. Bostrup, A. Uskov, S. Vvedenskaja, Larsen T. H. Vanløse, Danmark : Forlaget Bostrup, 2008. 515 s.
5. Bosworth J. An Anglo-Saxon Dictionary based on the manuscript collections of the late / J. Bosworth // [supplement by T. Northcote Toller]. – London, Oxford : at the Clarendon Press, Oxford University Press, 1955. – 1302 p.
6. Grimm J., Grimm W. Deutsches Wörterbuch von Jacob Grimm und Wilhelm Grimm. Vierten Bandes Erste Abteilung Zweiter Theil / bearbeitet von R. Hildebrand und H. Wunderlich. Leipzig : Verlag von S. Hirzel, 1897. 4451 S.
7. Kluge F. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache / bearbeitet von E. Seebold. Berlin ; New York : Walter de Gruyter, 2002. 1023 S.
8. Vangmark H. Dansk-Russisk Ordbog. Grafisk : Grafisk Forlag, 1979. 237 s.

Наукове видання

НА ПЕРЕТИНІ МОВИ І ПРАВА

Матеріали

III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(Київ, 21 лютого 2019 року)

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовників і розповсюджувачів видавничої
продукції Дк № 4155 від 13.09.2011 р.

Підписано до друку 19.09.2019. Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Обл.-вид. арк. 9,0. Ум. друк. арк. 8,37.

Тираж 100 прим.
